Ankenævnet for Forsikring

938/14-5

Den 22. april 2014 blev i sag nr. 84.612:

xxx xxx
xxxxx xxxxxx xxx xxxx xxxxxxx
xxxx xxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har to livsforsikringer med dækning ved tab af erhvervsevne i PFA Pension. Han klager ved sin advokat over, at selskabet har afvist at udbetale engangsbeløb for et anmeldt tab af erhvervsevnen. Klageren kræver endvidere 85.000 kr. for advokatudgifter.

Selskabet har efter sagens indbringelse for nævnet anerkendt, at klagerens "erhvervsevne stadig er nedsat til en tredjedel eller mindre". Selskabet gav herefter klageren tilsagn om, at det ville udbetale engangsbeløbene fra de to livsforsikringer samt yde fuld præmiefritagelse i henhold til klagerens ene livsforsikring. Selskabet har efter sagens indbringelse for nævnet tilbudt at dække klagerens rimelige udgifter til advokaten for dennes arbejde efter nævnets skøn.

Nævnet har tidligere behandlet en sag vedrørende samme selskab og samme pensionsordninger vedrørende klagerens eventuelle krav på forsikringsdækning for et anmeldt tab af erhvervsevnen. Af nævnets kendelse i denne sag, sag nr. 81.212, der er afsagt den 25/6 2012, fremgår bl.a.:

> "… Klageren er omfattet af to livsforsikringer. I henhold til ordning … 861-1 er klageren berettiget til fulde løbende ydelser ved en helbredsbetinget nedsættelse af erhvervsevnen med 50 % eller derover. Endvidere giver forsikringen ret til en invalidesum ved en varig nedsættelse af erhvervsevnen med 2/3, når invaliditeten har varet uafbrudt et år.

Ifølge ordning … 862-1 er klageren berettiget til en invalidesum ved en varig nedsættelse af erhvervsevnen med 2/3, når invaliditeten har varet uafbrudt et år. Ved nedsættelse af erhvervsevnen mellem 1/2 og 2/3 ydes der i henhold til denne ordning halv præmiefritagelse. Ved nedsættelse af erhvervsevnen over 2/3 berettiger ordningen til fuld præmiefritagelse.

Klageren er født i 1960. Han er uddannet inden for butiksfaget og har i hele sin erhvervsaktive periode været ansat i en tæppevirksomhed, som han i 1996 blev medejer af og efterfølgende direktør for. I 2009 blev han sygemeldt på grund af bipolar lidelse.
…
Nævnet udtaler:
Selskabet har i perioden fra den 1/4 2011 til den 31/7 2011 alene bevilliget klageren halv præmiefritagelse i forhold til ordning … 862-1 med henvisning til, at klagerens erhvervsevne i perioden midlertidigt har været nedsat med mellem 1/2 og 2/3.

Efter praksis vurderes den midlertidige nedsættelse af erhvervsevnen i forhold til forsikredes hidtidige beskæftigelse. Under hensyn til det oplyste om klagerens lidelse og de skånehensyn, som klageren har måttet iagttage, finder nævnet at måtte give klageren ret i, at hans specifikke erhvervsevne i forhold til hans hidtidige erhverv også i perioden fra den 1/4 2011 til den 31/7 2011 har været nedsat med 2/3 eller derover. Selskabet skal derfor anerkende, at klageren i perioden har været berettiget til fuld præmiefritagelse.

Hvad angår spørgsmålet, om klageren er berettiget til invalidesummerne på de to ordninger, finder nævnet efter sin gennemgang af sagen, herunder sagens lægelige akter og det forhold, at klageren pr. 1/12 2011 er bevilliget fleksjob 12 timer pr. uge, ikke at kunne kritisere, at selskabet har afvist udbetaling med henvisning til, at det ikke er bevist, at klagerens erhvervsevne varigt er nedsat med 2/3 eller derover.

For så vidt angår ydelser efter fleksjobtilkendelsen pr. 1/12 2011 finder nævnet ikke at kunne kritisere, at selskabet har standset tildelingen af helbredsbetingede ydelser i henhold til ordning … 861-1 med henvisning til de gengivne bestemmelser i forsikringsbetingelserne om, at forsikredes indtjening, forstået som summen af arbejdsindtægten og sociale og andre offentlige ydelser og tilskud, skal være nedsat med mere end halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder.

Hvad angår ordning … 862-1 bemærker nævnet, at der i betingelserne ikke ses at fremgå en tilsvarende bestemmelse om offentlige ydelser mv. Selskabet skal på denne baggrund anerkende, at klagerens erhvervsevne midlertidigt er nedsat med 2/3 eller derover og på denne baggrund fortsætte med at yde klageren fuld præmiefritagelse.

For så vidt angår, at selskabet har krævet det udbetalte pensionsbeløb for december måned 2011 tilbagebetalt, finder nævnet, at klageren ikke har haft en berettiget forventning om udbetalingen, idet han netop var blevet ansat i fleksjob. Nævnet finder på denne baggrund ikke at kunne kritisere, at selskabet har krævet beløbet tilbagebetalt.

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabets sagsbehandling ikke har nødvendiggjort advokatbistand. Nævnet finder derfor ikke grundlag for at pålægge selskabet at dække udgifterne hertil.

Herefter, og idet nævnet ikke finder at kunne kritisere, at selskabet har afvist at forelægge sagen for Arbejdsskadestyrelsen,

bestemmes:

Selskabet, PFA Pension, skal anerkende, at klageren i hele forløbet har været berettiget til fuld præmiefritagelse på ordning nr. … 862-1 og yde præmiefritagelse i overensstemmelse hermed med tillæg af renter i henhold til forsikringsaftalelovens § 24.

I øvrigt får klageren ikke medhold."

Klageren anmodede ved brev af 15/8 2012 selskabet om at genoptage sagen. Ved breve af 13/9og 4/10 2012 afviste selskabet at yde forsikringsdækning bl.a. med henvisning til klagerens indkomst ved sin fleksjobansættelse. I mail af 28/11 2012 til klagerens advokat fra selskabet fremgår bl.a.:

"I forlængelse af din drøftelse af nærværende sag med …, kan jeg hermed oplyse, at jeg som aftalt har kontaktet psykiatrisk speciallæge …, som tidligere har undersøgt din klient i februar 2011."

På foranledning af selskabet blev klageren den 5/12 2012 undersøgt af en psykiater, der udarbejdede en speciallægeerklæring. Ved mail af 18/12 2013 fremsendte klagerens advokat en speciallægeerklæring til selskabet og gjorde bl.a. gældende, at "…der skal ske udbetaling… præmiebetaling skal nedsættes…" I mail af 11/1 2013 til selskabet har klagerens advokat bl.a. oplyst:

"Tak for din mail.

Jeg skal venligt anmode om, at den neuropsykologiske undersøgelse gennemføres hurtigst muligt, idet denne uafsluttede sag tynger min klient meget.

Jeg kan videre oplyse, at min klient psykiske tilstand på nuværende tidspunkt er meget svag. Umiddelbart vurderes det, at han ikke ville kunne gennemføre undersøgelser eller tests af længere varighed, hvorfor jeg opfordrer til, at der bliver taget hensyn hertil i videst muligt omfang.

Endvidere er det opfattelsen, at speciallægeerklæringen klart slår fast, at min klients tilstand ikke kan forbedres, og at det er klart, at min klient har såvel varige mén som lidt et varigt erhvervsevnetab.

Det må således stå klart, at der skal ske betaling i et vist omfang, hvorfor PFA allerede på nuværende tidspunkt bør udbetale en a conto erstatning, jf. Forsikringsaftalelovens § 24."

Hertil har selskabet i mail af 17/1 2013 til klagerens advokat bl.a. påpeget:

"En neuropsykologisk test tager nogle timer, men vurderes nødvendig til vurderingen af, hvorvidt din klients generelle erhvervsevne er varigt nedsat med to-tredjedele eller ej.

Vi er enige i, at den nyeste speciallægeerklæring fastslår, at din klients tilstand helbredsmæssigt er stationær. Vi har dog behov for afklaring af, hvorvidt hans erhvervsevne er varigt

nedsat med totredjedele, da det er afgørende i forhold til eventuel udbetaling af invalidesummerne.

Da det fortsat ikke er dokumenteret, hvorvidt din klient opfylder betingelserne for udbetaling af invalidesummerne, kan der ikke ske a conto udbetaling.

Din klient har ikke ret til løbende udbetaling, da han er ansat i fleksjob, jf. ankenævnssagen."

Den neuropsykologiske undersøgelse blev foretaget den 19/2 2013. Med henvisning til undersøgelsen oplyste klagerens advokat selskabet ved mail af 1/3 2013, at klagerens erhvervsevne ”er nedsat med ”2/3, hvorfor han er berettiget til præmiefritagelse samt engangsudbetaling.” I brev af 4/4 2013 til klagerens advokat fra selskabet hedder det bl.a.:

"**Hvordan er vi nået frem til vores afgørelse?**
For at være berettiget til at få udbetalt invalidesummerne kræves det, at din klients erhvervsevne er varigt nedsat med to-tredjedele og at nedsættelsen er varig. Selv om vi tager højde for, at din klient alene arbejder 10 timer ugentligt, vurderer vi fortsat, at din klients erhvervsevne ikke er nedsat i det omfang. Derfor giver vi afslag på ansøgningen."

Med henvisning til selskabets brev af 4/4 2013 har klagerens advokat i brev af 29/4 2013 til selskabet bl.a. oplyst:

"Jeg har modtaget selskabets afgørelse af den 4. ds., hvori der gives afslag med begrundelsen, at min klients situation er uændret siden han var i arbejdsprøvning i 2011, hvor han skulle have arbejdet 15-20 timer om ugen.

Faktum er dog, at min klient ikke på noget tidspunkt arbejdede 15-20 timer om ugen under arbejdsprøvningen, da dette ikke var muligt for ham som følge af hans sygdom.

Endvidere gøres der opmærksom på, at der netop var tale om en arbejdsprøvning - dvs. en afprøvning af, hvor meget min klient kunne arbejde.

Resultatet af arbejdsprøvningen blev således, at min klient blev bevilget flexjob.

Jeg vedlægger som dokumentation kopi af tilbud om ansættelse i fleksjob af den 7. december 2011.

Denne fleksjobsaftale er fortsat gældende.

Af aftalen fremgår der bl.a. som skånehensyn, at min klient maksimalt må arbejde 12 timer om ugen.

I realiteten arbejder min klient dog sjældent 12 timer om ugen - men nærmere omkring 10 timer.

Endvidere skal der kraftigt henvises til speciallægeerklæring udarbejdet af … på baggrund af undersøgelse af min klient den 19. februar 2013, der er udfærdiget på PFA's opfordring:

'Det er vurderingen, at de nuværende skånehensyn med nedsat arbejdstid til 10 timer ugentligt samt en varetagelse af velkendte opgaver i eget tempo vil være fremtidige skånehensyn.'

Herefter er det klart, at min klients erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 2/3.

Det er således opfattelsen, at PFA har truffet en forkert afgørelse, som selskabet under hensyn til ovennævnte opfordres til at omgøre.

I modsat fald vil sagen blive indbragt for Ankenævnet for Forsikring."

Den 17/6 2013 modtog nævnet klagerens klageskema. I brev af 14/6 2013 til nævnet har klagerens advokat bl.a. anført:

"PFA er tilskrevet ved brev af den 29. april 2013 med anmodning om at ændre afgørelsen, bilag … . PFA har endnu ikke besvaret denne henvendelse på trods af gentagne telefoniske rykkere.

PFA har igennem hele sagens forløb opereret med en meget lang svartid selv på simple spørgsmål. Min klient ser sig således nødsaget til at indbringe sagen for Ankenævnet for Forsikring.

…

PÅSTAND:

PFA Pension tilpligtes at betale to kontantbeløb á hhv. kr. 566.536,00 og ca. 1.160.000,00 (efter nærmere beregning) som beskrevet i forsikringspolicerne med policenumrene …61-1 og …61-2.

Herudover tilpligtes PFA til at betale et rimeligt advokatsalær.

SAGSFREMSTILLING:

Sagen startede i november 2009, hvor adv. … på vegne af dennes klienter [klageren med hustru] har rettede henvendelse til PFA Pension vedrørende en ansøgning om invalidepension for [klageren].

Denne anmodning mundede ud i en længere korrespondance med PFA og slutteligt en ankenævnssag, der blev behandlet under Ankenævnets ref. nr. 81212.

Som sagens bilag … fremlægges Ankenævnets afgørelse af den 25. juni 2012, hvoraf sagens forløb fremgår.

Såfremt Ankenævnet finder det nødvendigt, vil bilagene fra den første ankenævnssag, der illustrerer forhistorien til nærværende klagesag blive fremsendt til Ankenævnet.

I november 2012 genoptog PFA behandlingen af sagen.

[Klageren] blev indkaldt til speciallægeundersøgelse hos læge … den 5. december 2012.

Læge … har tidligere foretaget en speciallægeundersøgelse af [klageren]. Denne undersøgelse mundede ud i speciallægeerklæring af 11. februar 2011, hvor konklusionen, prognose og varigt erhvervsevnetab blev beskrevet således:

'(…)
Konklusion:
På basis af symptomer og objektive psykiske fund vurderes der, at være tale om en bipolar affektiv sindslidelse. Umiddelbart er klienten ikke disponeret der til. Der er en mulig konkurrerende årsagsfaktor omkring alkohol, men dette kan på ingen måde sikkert bekræftes. Såvel bipolar affektiv sindslidelse som stort alkoholoverforbrug kan give de her sete kognitive deficits, men det meget svingende forløb taget i betragtning, er det min vurdering, at de kognitive udfald er på baggrund af klientens bipolare lidelse. Jeg finder heller ikke i journalmaterialet tegn til, at klienten har eller har haft et stort alkoholforbrug. Det er dog stadig et forbrug, der i betragtning af grundsygdommen må betragtes som skadeligt.

(…)

Prognose:
Aktuelle har nu stået på i næsten 2 år med udsving, men der har nu være en vis stabilisering i stemningslejet siden 2010, hvilket taler for en rimelig prognose. De kognitive udfald på hukommelse, koncentrationsevne og overblik kan stadig bedres nævneværdigt, hvilket bedst vurderes om ca. 6 måneder, såfremt klienten har været i stabilt og neutralt stemningsleje i den periode.

(…)

Varigt erhvervsevnetab:
Det vurderes, at klienten ikke på et senere tidspunkt vil kunne skaffe sig et arbejde med samme indkomst som før sin sygdom. Det er fuldstændig urealistisk, at aktuelle klient kommer til at fungere som tidligere. Såfremt han bliver så god som muligt, vil han muligvis kunne bestride et almindeligt arbejde indenfor eksempelvis kontorområdet, men umiddelbart vurderes dette også usandsynligt.

(…)'
Lægeerklæring af den 11. februar 2011 fremlægges som sagens bilag … .

Ved lægeerklæring af den 5. december 2012 blev forholdene konklusion, behandlingsmuligheder, prognose, varige og midlertidige skånehensyn og varigt erhvervsevnetab beskrevet således:

'(…)
Konklusion:
På basis af symptomer og objektive psykiske fund findes der at være tale om en bipolar affektiv sindslidelse med blivende kognitive deficits. Jeg finder god sammenhæng mellem de kognitive deficits og den bipolare affektive sindslidelse, som er velkendt og også beskrevet i forskningslitteraturen. [Klagerens] alkoholforbrug er et gennemgående emne i det tilsendte materiale, men det byger udelukkende på, at han i manisk tilstand er fremmødt beruset i psykiatrisk afdeling, ligesom hans levertal angives at være lidt forhøjede. Jeg finder ikke på dette grundlag belæg for diagnose alkoholafhængighedssyndrom, hvilket [klageren] ligeledes er benægtende overfor ved såvel første som anden undersøgelse. Han angiver, at han har været i behandling på et rådgivningscenter, som ikke fandt ham misbrugende og derfor afsluttede ham. Det er efter min vurdering ikke sandsynligt, at alkoholindtag har givet anledning til aktuelle tilstand. Jeg finder ikke konkurrerende årsagsfaktorer.

Behandlingsmuligheder:
Der findes ikke yderligere realistiske behandlingsmuligheder, som kan give en varig bedring af tilstanden. Dette er tillige vurderingen i DPC i … .

Prognose:
Prognosen vurderes at være ringe:

Varige eller midlertidige skånehensyn:
Der findes, at være behov for varige skånehensyn qua hans evne til 10 ugentlige arbejdstimer. Han vil herudover blive væsentligt hurtigt udtrættet og få forværring af sine kognitive deficits.

(...)

Varigt erhvervsevnetab:
Som beskrevet i tidligere erklæring.

(…)'

Lægeerklæring af den 5. december 2012 fremlægges som sagens bilag … .

Herefter blev [klageren] indkaldt til neurologisk undersøgelse hos …, cand. psyh., Ph. D. den 19. februar 2013.

Den skriftlige erklæring fremlægges som sagens bilag … .
Af den skriftlige erklæring fremgår det blandt andet følgende af konklusionen:
'(…)
Der er god overensstemmelse mellem de objektive testfund i aktuelle undersøgelse og [klagerens] subjektive klager.

(...)

Med ovennævnte afdækkede kognitive gener er det min vurdering, at [klagerens] evne til erhvervsarbejde er påvirket, også selvom det er en jobsituation, hvor der tages hensyn til [klagerens]kognitive forstyrrelser. Der er ikke fundet konkurrerende årsager til [klagerens] nedsatte erhvervsevne, hverken i en fastlåsning eller i den nuværende arbejdssituation eller i [klagerens] familiære situation.

Der er god overensstemmelse mellem [klagerens] arbejdstid og arbejdsopgaver i nuværende fleksjob og de afdækkede kognitive forstyrrelser i aktuelle neuropsykologiske undersøgelse.

De afdækkede kognitive forstyrrelser påvirker i høj grad erhvervsevnen såvel som dagligdagsfunktionen. Det er vurderingen, at de nuværende skånehensyn med nedsat arbejdstid 10 timer om ugen samt varetagelse af velkendte arbejdsopgaver [klagerens] eget tempo vil være fremtidige skånehensyn. Prognosen for yderligere ugentlige arbejdstimer vurderes desværre ikke god.

(…)'

På trods af ovennævnte speciallægeerklæringer afviste PFA den 4. april 2013 (bilag …) at [klagerens] erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller mere.

8. 84.612

Afvisning blev begrundet med, at [klageren] i 2011 var i jobprøvning, og på det tidspunkt arbejde 15-20 timer.

Dette er imidlertid ikke sandt. [Klageren] var i jobprøvning, hvor det var målet at hæve [klagerens] ugentlige timetal til 15-20 timer. Dette blev imidlertid aldrig en realitet, da det viste sig under jobprøvningen, at [klageren] som følge af sin sygdom ikke formåede, at arbejde mere end ca. 10 timer ugentligt.

Det skal i øvrigt bemærkes, at formålet med en jobprøvning er netop er at afprøve arbejdsevnen - og i [klagerens] tilfælde blev det konstateret, at han ikke formåede at arbejde mere end ca. 10 timer ugentligt.

[Klageren] er på nuværende tidspunkt ansat i fleksjob hos …, hvor jobcenteret yder tilskud med 2/3.

Jobcenteret vurderer tilskuddet ud fra den konkrete arbejdsevne.

Som sagens bilag … fremlægges kopi af 'Tilbud om ansættelse i fleksjob' af den 7. december 2011.

[Klageren] ikke på noget tidspunkt under hans ansættelse i fleksjob arbejdet mere end 10 timer ugentligt, idet hans sygdom ikke tillader dette.

ANBRINGENDER:

Til støtte for den nedlagte påstand gøres det gældende, at [klageren] lider af bipolar affektiv sindslidende, der medfører at han maksimalt kan arbejde 10 timer om ugen, hvorfor hans erhvervsevne er nedsat med mere end 2/3, og PFA således skal betale som anført i påstand.

Det gøres videre gældende, at der ikke er flere behandlingsmuligheder, at skånehensyn med nedsat arbejdstid til 10 timer ugentligt er fremtidigt skånehensyn, at prognosen for yderligere ugentlige arbejdstimer vurderes som værende ikke god og at jobcenteret har vurderet hans arbejdsevne som værende nedsat med mindst 2/3 og der således ydes tilskud til fleksjob i tilsvarende omfang.

Slutteligt gøres det gældende, at en jobprøvning foretaget i 2011, alene er et udtryk for en afprøvning af [klagerens] evner og ikke hans reelle arbejdsevne hverken dengang eller nu."

Ved brev af 15/7 2013 meddelte selskabet nævnet, at det var i gang med at revurdere sin afgørelse af 4/4 2013. Efterfølgende har selskabet oplyst nævnet, at det indhentede klagerens oplysninger fra kommunen. Ved brev af 3/9 2013 oplyste selskabet, at det havde indhentet klagerens oplysninger og ville revurdere sagen. I brev af 11/10 2013 til nævnet fra selskabet hedder det bl.a.:

"PFA Pension har foretaget en revurdering af den hidtidige afgørelse og finder nu, at 310360-2059 betingelserne for udbetaling af engangsbeløb ved varigt nedsat erhvervsevne er opfyldt.

9. 84.612

Til ankenævnets orientering vedlægges kopi af PFA Pensions afgørelse af dags dato til forsikrede.

Forsikredes advokat har nedlagt påstand om, at PFA tilpligtes at betale et rimeligt advokatsalær. Vi opfordrer forsikredes advokat til at fremkomme med et begrundet forslag til salærets størrelse. Sagens endelige afslutning bedes udsat på ankenævnets og PFA Pensions stillingtagen til salærforslaget."

Af den ovenfor omtalte afgørelse fremgår bl.a.:

"Vi har vurderet, at din erhvervsevne stadig er nedsat til en tredjedel eller mindre. Vi udbetaler derfor engangsbeløb ved nedsat erhvervsevne og fortsætter med præmiefritagelsen som hidtil.

Du får udbetalt engangsbeløb
Vi udbetaler engangsbeløb som dækning for, at din erhvervsevne er blevet varigt nedsat til en tredjedel:

Engangsbeløb	573.836 kr.
Afgift på 37,3%	214.027 kr.
Til udbetaling	**359.809 kr.**

Vi udbetaler desuden et engangsbeløb på 1.203.330 kr."

I brev af 16/10 2013 til nævnet har klagerens advokat bl.a. oplyst:

"Det samlede brutto udbetalte beløb udgør kr. 1.777.166,00.

Udbetalingen/sagsgenstanden befinder sig således i intervallet kr. 1.000.001,00 - 2.000.000,00 i Landsretternes vejledende proceduresalær - svarende til salærintervallet kr. 55.000,00-115.000,00 ekskl. moms.

Efter fast praksis begærer jeg mig således tillagt **kr. 85.000,00 ekskl. moms** - svarende til medianen af salærintervallet.

Der er tale om en sag, der nu har varet i næsten 4 år, idet mit kontor blev involveret i sagen ultimo 2009, hvor min daværende kollega adv. … varetog sagen.

Sagen har siden været præget af en langsommelig og undvigende sagsbehandling fra PFA's side - dette sammenholdt med min klients diagnose - bipolar affektiv lidelse - har nødvendiggjort advokatbistand, idet min klient ikke har kunnet varetage hans interesser.

Dette kom særligt til udtryk i efteråret 2012, hvor min klient i en periode på egen hånd forsøgte at komme i dialog med PFA med henblik på en genoptagelse og revurdering af sagen. Først da undertegnede på ny indtrådte i sagen ultimo 2012 blev sagen genoptaget og revurderet af PFA efter indhentelse af yderligere speciallægeerklæringer en revurdering der imidlertid på ny førte til et afslag den 4. april 2013.

Sagen har tidligere været påklaget til Ankenævnet for Forsikring (Ankenævnets j. nr. 81.212).

10. 84.612

Efter 2. klage til Ankenævnet (Ankenævnets j. nr. 84.612), valgte PFA endnu engang at genoptage og revurdere sagen - formentlig for at undgå en afgørelse fra Ankenævnet. Denne revurdering, der i øvrigt er foretaget på samme grundlag som den forrige revurdering, der medførte afslag af 4. april 2013, har nu medført en afgørelse om udbetaling.

Det skal endvidere fremhæves, at nærværende klage ikke har medført en reel behandling fra Ankenævnets side, men derimod en genoptagelse og revurdering fra PFA's side. Således er det på baggrund af PFA's egen afgørelse og ikke Ankenævnets afgørelse, der nu sker udbetaling.

Herefter skal nærværende klagesag ikke betragtes som en sag, hvor PFA ikke skal betale min klients rimelige omkostninger til salær, idet genoptagelsen og revurderingen burde være sket uden en klage til Ankenævnet.

Det er således klart, at min klient har haft et behov for advokatbistand for at opnå den afgørelse, som PFA har truffet efter 4 års langtrukken sagsbehandling, der i øvrigt har afstedkommet en omfattende korrespondance."

Hertil har selskabet i brev af 1/11 2013 til nævnet bl.a. bemærket:

"PFA Pension skal indledningsvis gøre opmærksom på, at spørgsmålet om refusion af advokatomkostninger også var genstand for den tidligere ankenævnssag (81.612), hvor ankenævnet i sin kendelse af 25. juni 2012 ikke fandt, at betingelserne for udbetaling af engangsbeløbene var opfyldt, og at PFA Pensions behandling af sagen har nødvendiggjort advokatbistand. Nævnet fandt derfor ikke anledning til at pålægge PFA Pension at dække udgifterne til denne sag.

På denne baggrund er det PFA Pensions opfattelse, at nærværende spørgsmål om refusion af advokatsalær begrænser sig til tiden efter 25. juni 2012.

PFA Pension er som nævnt indstillet på at dække forsikredes rimelige og nødvendige advokatomkostninger i overensstemmelse med forsikringsaftalelovens § 32. stk. 3, og praksis på området. Det er derfor PFA Pensions opfattelse, at der skal tages udgangspunkt i et rimeligt arbejdsvederlag i forhold til advokatens sædvanlige timetakst, multipliceret med det antal timer, der med rimelighed findes at være medgået til opgørelse og gennemførelse af kravet og ikke i det af advokaten opgjorte proceduresalær.

PFA Pension vedlægger kopi af korrespondance med forsikredes advokat efter den 25. juni 2013 (bilag … - … og … - …).Det kan oplyses, at PFA Pension herudover har noteret 5 telefonsamtaler med forsikredes advokat, heraf de 2 vedrørende status i sagen.

PFA Pension bemærker, at selskabet særskilt har besvaret henvendelser fra forsikrede selv også."

Med henvisning til selskabets bemærkninger har klagerens advokat i brev af 7/11 2013 til nævnet bl.a. anført:

"Det er givet, at Ankenævnet i sagen 81.612 ikke fandt, at betingelserne for udbetaling af engangsydelserne var til stede. Imidlertid er det i speciallægeerklæringen af den 5. december 2012 (sagens bilag …) slået fast, at min klients tilstand ikke er uændret siden speciallægeer-

klæringen af den 11. februar 2011 (sagens bilag …) - således var betingelserne for udbetaling reelt allerede opfyldt ved Ankenævnets afgørelse af den 25. juni 2012, hvorfor der naturligvis også skal tilkendes salær for perioden forud for denne afgørelse.

Det fastholdes i øvrigt, at salæret skal udmåles iht. proceduresalæret, som anført idet dette er et rimeligt salær særligt henset til sagens omfang og det med sagen forbundne ansvar, idet sagens resultat har en afgørende betydning for min klients videre livsførelse.

Udover de af PFA anførte skrivelser, har der tillige været telefoniske samtaler med PFA. Dog er der hos mig registreret 8 telefonsamtaler og ikke 5 som anført i PFA's skrivelse.

Endvidere har der været en del yderligere korrespondance, som PFA ikke har opregnet på bilagsfortegnelsen (jeg har ikke modtaget kopi af de pågældende bilag, hvorfor jeg henholder mig til fortegnelsen). Denne yderligere korrespondance vedlægger jeg naturligvis i kopi, jf, bilagsfortegnelsen.

Hertil kommer den omfattende korrespondance der har været med PFA forud for den 25. juni 2012 samt hele den første ankenævnssag (j.nr. 81.612).

Videre har der været anvendt tid til gennemgang af de udarbejdede speciallægeerklæringer, udarbejdelse af klage til Ankenævnet for Forsikring (j.nr. 84.612), gennemgang af ankenævnspraksis, forberedelse, juridiske vurderinger, korrespondance med … Jobcenter og min klients tidligere arbejdsgiver samt møder og korrespondance med min klient i ikke uvæsentligt omfang.

Der er således udført arbejde fra min side i et væsentligt større omfang, end det fremføres af PFA.

Således fastholdes det foreslåede salær kr. 85.000,00 ekskl. moms som rimeligt."

Heroverfor har selskabet i brev af 25/11 2013 til nævnet bl.a. påpeget:

"PFA Pension bemærker indledningsvis, at udgangspunktet i henhold til praksis og ankenævnets vedtægter er, at hver part bærer egne omkostninger. PFA Pension skal ligeledes bemærke, at det ikke er nødvendigt at antage advokatbistand for at indbringe en sag for ankenævnet. PFA Pension tilbyder ekstraordinært at dække forsikredes rimelige advokatomkostninger i det konkrete tilfælde.

PFA Pension skal beklage, at selskabet ikke har været opmærksom på advokatfirmaets e-mail af 15. november 2012 til PFA Pension, PFA Pensions e-mail af 28. november 2012 kl. 15.23 til advokatfirmaet, advokatfirmaets e-mail af 11. januar 2013 til PFA Pension, PFA Pensions e-mail af 17. januar 2013 samt advokatfirmaets e-mail af 24. januar 2013 til PFA Pension og eventuelle supplerende telefonsamtaler. Kopi af e-mailene vedlægges til ankenævnets orientering som bilag … - ….

PFA Pension skal fastholde, at selskabet ikke skal betale for advokatens bistand forud for afsigelse af kendelse af 25. juni 2012 i sag nr. 81.612, jf. kendelsen. Det er PFA Pensions opfattelse, at selskabet ikke skal betale for advokatens gennemgang af ankenævnspraksis samt korrespondance med Aabenraa Kommune og forsikredes tidligere arbejdsgiver.

PFA Pension skal opfordre advokaten til at fremlægge opgørelse over tidsforbrug på sagsbehandling, som har direkte forbindelse med PFA Pension, efter den 25. juni 2012."

12. 84.612

Klagerens advokat har hertil i brev af 29/11 2013 til nævnet bl.a. oplyst:

> "Det fastholdes videre, at korrespondance med … Kommune og den tidligere arbejdsgiver tillige er omfattet af den del, der skal udmåles sagsomkostninger tit dækning for, idet det netop er advokatens opgave, at varetage klientens interesser fuldt ud i en given sag, hvilket vil sige bl.a. at henvende sig til de relevante kanaler for at få udleveret de nødvendige dokumenter og oplysninger og i øvrigt sørge for at sagen fremmes.
>
> Da denne sag vedrører min klients uarbejdsdygtighed og invaliditet, er det således givet, at der skal indhentes oplysninger hos Jobcenter og tidligere arbejdsgiver - særligt når en del af oplysningerne og dokumenterne endda er opfordret fremlagt af PFA.
>
> Endvidere gøres det gældende, at det arbejde, der er foretaget i sagen efter den 25. juni 2012, bygger oven på det arbejde og den viden, der er opbygget i sagen forud for den 25. juni 2012. Således havde jeg som advokat ikke kunne have nøjedes med det antal timer, der er registreret efter den 25. juni 2012, såfremt jeg først på dette tidspunkt var indtrådt i sagen.
>
> For det tilfælde, at Ankenævnet måtte lægge til grund, at der alene skal udmåles sagsomkostninger for tiden efter den 25. juni 2012, gøres det således gældende, at den tid, der er anvendt forud for den 25. juni 2012, har været et nødvendigt tidsforbrug, som har formindsket tidsforbruget efter den 25. juni 2012."

Selskabet har hertil i brev af 17/12 2013 til nævnet bl.a. bemærket:

> "Ud fra det fremsendte timeregnskab er det PFA Pensions opfattelse, at [advokaten] har opgjort et forbrug på ca. 14 timers arbejde vedrørende nærværende ankenævnssag. PFA Pension vedlægger oversigt over det opgjorte tidsforbrug, som PFA Pension finder relevant for nærværende klage.
>
> Det bemærkes i øvrigt, at [advokaten] har været advokatfuldmægtig i hovedparten af perioden i hvert fald frem til og med 6. august 2013. Advokatbestallingen er opnået senest pr. 1. oktober 2013.
>
> PFA Pension tilbyder at dække forsikredes rimelige omkostninger til advokaten for dette arbejde efter ankenævnets skøn."

Efterfølgende er klagerens advokat fremkommet med yderligere bemærkninger i mail af 20/12 2013 til nævnet.

Nævnet har fået forelagt sagens bilag – herunder timeregnskabet.

Nævnet udtaler:

Henset til selskabets breve af 11/10 2013 finder nævnet at måtte lægge til grund, at selskabet har opfyldt den del af klagen, der vedrører spørgsmålet om udbetaling af en-

gangsbeløb og præmiefritagelse. Klagen for nævnet ses herefter alene at omhandle spørgsmålet om advokatudgifter.

Det følger af nævnets vedtægters § 20, at ingen af parterne betaler omkostninger ved nævnsbehandlingen til den anden part.

Henset til selskabets breve af 25/11 og 17/12 2013 til nævnet, finder nævnet at måtte lægge til grund, at selskabet har anerkendt at betale rimelige advokatudgifter efter ankenævnets skøn for denne sag, men ikke for den tidligere sag nr. 81.212.

For så vidt angår denne sag finder nævnet efter en samlet vurdering, at selskabet skal betale 25.000 kr. med tillæg af moms til dækning af klagerens advokatomkostninger. Nævnet er enig med selskabet i, at der fortsat ikke er grundlag for at tilkende klageren omkostninger for den tidligere sag.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, PFA Pension, skal betale 25.000 kr. med tillæg af moms til dækning af klagerens advokatomkostninger.

I øvrigt kan klagen ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen
formand